

Іван ШИЛЕПНИЦЬКИЙ,
голова Чернівецької обласної ради

ОЗНАЧЕНИЙ ШЛЯХ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ

- Іване Орестовичу, нещодавно жителі Буковинського краю відзначили 70-річчя утворення Чернівецької області та разом з багатомільйонною українською спільнотою ми відсвяткували День Незалежності України. Що, на Вашу думку, поєднує ці дві знаменні в історії нашого краю дати?

- Державна незалежність стала найвеличнішим надбанням довгого і тернистого історичного шляху, який пройшов наш народ до здобуття власного права на свободу та національного самовизначення. Дев'ятнадцять років тому остаточно викристалізувалось майбутнє України як самостійної держави, а відтак і статус українського народу як самодостатньої європейської нації, відкрилися широкі можливості для динамічного культурного та духовного розвою, поступального економічного розвитку та покращання добробуту кожної української родини. Інша річ, що ми не вповні скористалися цими можливостями, прогавили сприятливий момент для своєчасного потужного прориву у європейську та світову співдружність високорозвинених держав. Тепер доводиться надолужувати втрачене. Прикро, звичайно, але нічого не поробиш: потрібно ретельно проаналізувати пройдений шлях і рухатись вперед. Іншого вибору просто немає. Що ж до історичних паралелей між цими двома знаковими для нас датами, то вони, безперечно, мають місце. Адже значна частина Буковинського краю територіально входила до складу кількох європейських держав, хоча й перебувала на периферії. Разом з тим, знаходячись на своєрідному перехресті багатьох культур та

цивілізацій, Буковина збагачувалась духовно, культурно, етнічно, мовно, ментально. Власне, це завжди вирізняло наш край з-поміж багатьох інших, позаяк в горнилі знакових подій та історичних перипетій викристалізувалася така собі унікальна "буковинська якість", яка містить у собі і неповторну ауру нашого краю, і особливу ментальність його гостинних, працелюбних господарів, і якусь незбагненну магнетичну силу цієї землі, що змушує своїх бажаних гостей знову і знову повертатися на буковинські терени. Хочу зауважити, що Чернівецька область була утворена за таких історичних обставин, про які у запеклих дебатах ще довго ламатимуть списи історики та геополітики. Тож залишимо їм цю поважну, хоча й не завжди вдячну місію. Певна річ, можна всіляко трактувати події сімдесятирічної данини, і у кожного з численних опонентів знайдуться неспростовні докази своєї правоти. Та все ж є один незаперечний факт, що визнаний усіма: 70 років тому наш край увійшов повноважною адміністративно-територіальною одиницею до складу Великої України. Хіба не цього прагнули учасники вікопомного Буковинського віча 1918 року та їхні численні послідовники – учасники національно-визвольних змагань, підпільники, а згодом – учасники Великої Вітчизняної та Другої світової воєн?!

Думається, це питання не може бути предметом дискусій, адже сімдесятирічний період історії нашого краю переконливо довів справедливість та обґрунтованість саме такого рішення. За цей короткий в історичному сенсі термін буковинцями було чимало

зроблено для піднесення авторитету Чернівецької області у багатьох сферах економіки, науки, культури, мистецтва, спорту не тільки в Україні, але й далеко за межами нашої Вітчизни. Значний внесок зробили наші земляки і в утвердження української державності, що ріднить та зближує їх з мешканцями інших регіонів нашої незорої Батьківщини.

- У чому, на Вашу думку, криються причини уповільнення темпів розвитку нашої держави, адже стартові умови в Україні були набагато кращими, ніж в багатьох інших пострадянських країнах?

- Відповідь на це запитання видається мені водночас і складною, і простою. Адже із здобуттям Україною незалежності мешканці Чернівецької області, як і громадяни держави загалом, пов'язували великі сподівання і сокровенні надії. Та втілення надій, як і справдження сподівань, - це насамперед велика праця, а до такої праці були готові далеко не всі. Тоді багатьом здавалося що із здобуттям суверенітету Україною самі собою потечуть молочні ріки, цивілізований світ розкриє свої обійми новоствореній державі, а заможне життя усім і кожному забезпечать міфічні скарби гетьмана Полуботка. Утім, не так сталося, як гадалося.

Власне, такого дива за жодних обставин бути не могло. Адже суверенітет будь-якої держави починається із створення моделі її устрою, формування конституційних засад політичної та економічної систем, визначення пріоритетів у системі державного управління, діяльності громадянських інститутів тощо. Якраз із цим було складно, адже в Україні майже не було власного досвіду державного будівництва, бракувало сталих державотворчих традицій та напрацювань. Тож довелося позичати довід у сусідів, а він, на жаль, виявився неприйнятним для наших українських реалій. Тому, на мій погляд, державотворчі процеси в Україні впродовж тривалого часу відбувалися без належної динаміки, без чіткої визначеності векторів їхнього розвитку та чітко окреслених стратегічних цілей і завдань. Останніми роками політика та економіка України набуває потрібної системності та послідовності, але для того, щоби надолу-

жити втрачене, потрібен час і консолідовані зусилля влади та громади.

- Сьогодні, як мовиться, на часі ідея реформування усіх галузей життєдіяльності держави та суспільства. З чого, на Вашу думку, у цій справі варто було б починати, а з чим наразі зачекати?

- Упродовж кільканадцяти років усі ми були свідками багатьох спроб впровадження реформ в окремих галузях життєдіяльності країни. Більшість з них зазнали невдачі, і це природно, адже неможливо навести лад в окремому куті оселі, залишивши захаращеними інші. На мій погляд, насамперед слід було здійснити реформування систем державного управління, місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою, а вже по тому, відповідно до нових просторово-управлінських реалій, доцільно адаптувати всю наявну законодавчу базу - податкову, бюджетну, економічну, фінансову, соціальну тощо.

Досвід наших сусідів, з якими депутати обласної ради мали можливості ознайомитись упродовж нинішньої каденції, переконливо свідчить на користь саме такої моделі реформування. Для прикладу, попри природні відмінності, в Румунії, Польщі, Німеччині, як і в інших країнах Європи, створено такі умови, за яких кожна територіальна громада має достатньо ресурсів для забезпечення гармонійного розвитку та дієвого контролю за ефективністю використання цих ресурсів через власні виконавчі структури. Знаю, що такий підхід не є чужим і для наших земляків-буковинців, яким здавна притаманний живильний дух спільності, самоорганізації та взаємодопомоги. Впродовж століть у наших містах, селищах та селах багато добрих справ робилося спільними зусиллями людей - толокою або ж клакою. Саме так будувалися і подекуди будуються нині церкви і школи, об'єкти соціальної та культурної сфери тощо. Разом буковинці долають і наслідки підступної стихії, яка впродовж двох останніх років завдала чимало шкоди нашому краю та його жителям.

Тому вважаю, що у непростих умовах сьогодення нам потрібні не стільки кошти,

скільки відповідні умови, за яких їх можна зробити, не порушуючи закону. Ми спроможні заробити гроші в умовах будь-якого села, селища, міста, району та й області загалом. Єдине, чого ми не в змозі зробити, то це прийняти відповідні закони, які б формували відповідні, чесні та прозорі «правила гри». Саме цього ми очікуємо від нашої законодавчої влади.

- Тим часом чимало наших земляків вирішили чекати кращих часів не вдома, а за кордоном, працюючи на економіку чужих країн.

- Не все у цьому питанні є однозначно негативним. Попри такі прикрі наслідки трудової еміграції, як розпад сімей, сирітство при живих батьках, занепад населених пунктів тощо, існує ще й економічна складова цього явища. Працюючи за кордоном, наші краєни вкладають кошти у будівництво та ремонт своїх домівок, відкривають власний бізнес, фінансують якісну освіту своїх дітей. Відтак, значна частина буковинців сьогодні живе заможніше, аніж, наприклад, двадцять років тому. Нового, європейського вигляду набувають буковинські міста та села. Оселі багатьох наших краєн за рівнем комфорту нічим не поступаються домівкам середньостатистичного баварця чи італійця, а за кількістю дорогих автівок кращих світових брендів Буковина давно випередила, скажімо, сусідні регіони Румунії.

До того ж я впевнений, що більшість наших земляків поїхали за кордон тимчасово. Вони обов'язково повернуться, як тільки на рідних теренах з'явиться можливість гідно жити, працювати та отримувати відповідний заробіток. Допомогти заробітчанам повернутися на батьківщину - у цьому полягає одне з провідних завдань крайової влади, і ми з ним обов'язково впораємось.

До слова, хочу навести ще одне спостереження: за несприятливих умов розпаду віджилої господарської системи, розвалу промислових та сільськогосподарських підприємств наші краєни виявилися більш підприємливими, аніж мешканці деяких інших регіонів, і досить швидко пристосувалися відповідно до нових умов. Як наслідок, підприємництво,

малий та середній бізнес сьогодні не тільки є основними платниками податків та зборів, але й являють собою потужну громадську силу, не рахуватися з якою просто неможливо. Тож залишається тільки шкодувати, що наявна законодавча база і тут відстає від реалій життя, хоч мала б всіляко підтримувати розвиток середнього класу, стимулювати суспільно корисні ініціативи, а не обмежувати їх.

- Іване Орестовичу, з огляду на чималий життєвий та управлінський досвід, чи не могли б ви дати короткостроковий прогноз економічного розвитку області?

- Прогнози – річ невдячна, але деякими своїми спостереженнями поділюся. Багато десятиліть поспіль ми мали провідні позиції в Україні у агропромисловому виробництві. Сьогодні ці добрі традиції загалом збережені у таких галузях, як рослинництво, тваринництво та садівництво. Така ж тенденція має місце у легкій промисловості, могла б мати місце у сфері лісового господарства, якби ми не тільки вирубували ліс, але й займалися б переробкою сировини.

Вагомі, на мою думку, вигоди економіка області мала б від раціонального використання наявних на території краю родовищ корисних копалин. Наразі ж такої можливості нема, оскільки всі або майже всі кошти від розробки цих родовищ поповнюють бюджети інших регіонів, а не спрямовуються на розвиток місцевих територіальних громад, створення нових робочих місць та подальший розвиток цієї високоприбуткової галузі.

Наступним перспективним вектором розвитку області є реалізація потенціалу наявних туристично - рекреаційних можливостей. «Українська Швейцарія», як справедливо називають Буковину іноземці, вже сьогодні може приймати десятки тисяч туристів – наших співгромадян та іноземців. За умов вкладення відповідних інвестицій туризм може стати однією з рушійних сил економіки області. Відтак отримають можливість поступального розвитку такі супутні галузі, як автодорожнє господарство, транспорт, сфера побуту і торгівлі, готельне господарство тощо. Внутрішніх та зовнішніх інвестицій потребує також буковинська наука та освіти, медична галузь,

заклади культури та мистецтва.

З метою впровадження інноваційно-інвестиційних проєктів крайовою владою розроблено Регіональну програму сприяння залученню інвестицій в економіку Чернівецької області, сформовано так звану «Дорожню карту інвестора» - спеціальну схему, яка дає інвестору відповідне уявлення про законодавчі норми, необхідні технічні та бюрократичні процедури, а також граничні терміни погодження усіх питань щодо здійснення інвестування в економіку Чернівецької області. Цій важливій меті слугуватимуть також інвестиційні паспорти, розроблені для всіх населених пунктів області, рекламно-інформаційна продукція на паперових та електронних носіях з відповідними інвестиційними пропозиціями.

Певна річ, ця робота спрямована більшою мірою на короткострокову перспективу, адже для інвесторів, особливо іноземних, ключову роль відіграє не тільки ситуація в тому регіоні, куди передбачається вкласти інвестиції, скільки відповідність чинного законодавства світовим та європейським нормам, фінансова, соціально-економічна та політична ста-

більність ситуації в державі загалом. Відтак маємо ще одне підтвердження нагальної необхідності проведення в державі системних, всеосяжних реформ.

- Будемо сподіватись, що необхідні передумови для економічного та соціального піднесення нашого краю незабаром таки будуть створені. Що керівник представницької влади області Іван Шилепницький хотів би побажати буковинцям?

- Усім, хто нині живе й працює в Чернівецькій області та поза межами рідного краю, хто дбає про благо своєї родини, громади свого села, селища чи міста, бажаю передусім міцного здоров'я, невичерпної життєвої снаги, сил і натхнення у праці, миру та спокою на рідній землі, земних гараздів, цілющого Божого благословення, поваги та шани людської.

Честь і слава вам, дорогі буковинці! Нехай вам, вашим дітям та онукам щастить завжди і в усьому!

*За розмову подякував Володимир
МИХАЙЛОВСЬКИЙ (інтерв'ю
з № 65 2010р. газети «Буковина»)*

СТАТИСТИКА, ФАКТИ, ПОДІЇ

ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТУ – 135 РОКІВ!

Голова обласної ради Іван Шилепницький взяв участь в урочистостях з нагоди 135-річчя від дня заснування Чернівецького національного університету, які відбулись 4 жовтня на Соборній площі Чернівців. Вітаючи студентів ЧНУ, керівник крайового парламенту відзначив їх незаангажованість, нове оптимістичне світосприйняття, невтом-

ну енергію, активну життєву позицію, які є запорукою благополуччя держави, її впевненого поступу шляхом реформ і перетворень, утвердження свободи і демократії. Іван Шилепницький вручив Почесні грамоти обласної ради п'ятьом студентам ЧНУ за високі досягнення у навчальному і громадському житті університету.

Прес-служба облради

